

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Raimo Eino Itkonen	Telia	26.06.2026 09:33:28 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (4 sivua)

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Viite LVV-U/47869-2026

Metsähallituksen lausunto Tervolan Pitkämaan tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista Kuivasjärven Natura-alueen osalta

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Metsähallitukselta lausuntoa Tervolan kuntaan sijoittuvan Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus). Osana ympäristövaikutusten arviointia on laadittu Natura-arviointi Kuivasjärven Natura 2000 -alueelle.

Arvioinnin on laatinut Sitowise Oy 17.2.2025.

Kuivasjärvi (FI1301611) on sisällytetty Natura-verkostoon sekä lintu- että luontodirektiivin mukaisena alueena. Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluvat luontodirektiivin luontotyypeistä humuspitoiset järvet ja lammet, vaihettumis- ja rantasuot, aapasuot ja puustoiset suot sekä 17 lintudirektiivin lintulajia.

Natura-arvioinnin tiivistelmä

Vaikutusmekanismit ja -alue

Vaikutusmekanismeiksi tunnistetaan rakentamisen ja toiminnan aiheuttama häiriövaikutus, törmäysvaikutus, elinympäristöjen menetys ja pirstoutuminen, muutokset valumassa, pinta- ja pohjavesien virtauksessa, laadussa tai ravinteiden huuhtoutumisessa, reunavaikutus, hankkeiden yhteisvaikutukset lintujen muuttoreiteille.

Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin

Arvioinnin mukaan suojeluperusteluontotyyppeihin ei aiheudu suoria vaikutuksia. Rakentaminen voi aiheuttaa väliaikaista veden samentumista humuspitoisille järville ja lammille, mikäli rakennustöitä tehdään Kuivasjärveen johtavan uoman lähialueella. Vaikutuksia kaikkiin luontotyyppeihin voidaan välttää ja lieventää siten, ettei voimajohtopylväitä osoiteta uomaan tai sen lähialueille. Kaikkien suojeluperusteluontotyyppien osalta arvioinnin johtopäätös on, ettei merkittäviä vaikutuksia aiheudu lieventämistoimien jälkeen.

Vaikutukset suojelun perusteena oleviin lintulajeihin

Natura-alue sijaitsee erillään tuotantoalueesta eikä sijoitu muuttoreiteille, joten hankkeen ei arvioida vaikuttavan merkittävästi alueelle saapuviin tai sieltä lähteviin lintuihin.

Useimpien lajien (esim. jouhisorsa, metsähanhi, laulujoutsen, kuikka, pilkkasiipi, mustalintu, uivelo) mahdolliset vaikutukset liittyvät lähinnä törmäysriskiin voimajohtoihin, mutta riski jää vähäiseksi pitkän etäisyyden (n. 400–730 m) ja osittain peitteisen maaston vuoksi. Tuotantoalueen suuri etäisyys Natura-alueesta (>7 km) poistaa käytännössä vaikutukset.

Pesimäaikainen liikkuminen on useilla lajeilla hyvin paikallista, mikä vähentää altistumista vaikutuksille. Avoimet suoalueet ja metsäsaarekkeet voimajohdon ja Natura-alueen välillä pienentävät törmäysriskiä verrattuna täysin avoimeen ympäristöön. Muuttolinnut lentävät usein voimajohtojen yläpuolella, mikä edelleen vähentää riskejä.

Petolinnuilla (nuoli- ja tuulihaukka) törmäysriski on luontaisesti pieni hyvän lentokyvyn vuoksi. Kanalinnuilla (metso, pyy) ja kahlaajilla riski on suurempi, mutta etäisyys ja elinympäristön sopimattomuus voimajohtoalueella vähentävät vaikutuksia.

Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin lintulajeihin; mahdolliset vaikutukset ovat pääosin vähäisiä ja liittyvät lähinnä rajalliseen törmäysriskiin.

Yhteisvaikutukset

Pitkämaan tuulivoimahankkeella yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia niihin luontoarvoihin, joiden perusteella Kuivasjärvi on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

METSÄHALLITUKSEN LAUSUNTO*Arvioinnin asianmukaisuus*

Natura-arvioinnin tarkoituksena on luoda riittävä tiedollinen pohja hankkeen Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointiin. Arviointi on luontodirektiivin artiklan 3 kohdan ja luonnonsuojelulain 35.1. §:n mukaan tehtävä asianmukaisella tavalla.

Natura-arvioinnissa on menetelmien osalta viitattu Mäkelä & Salon toimittamaan oppaaseen¹, mutta arviointia ei kuitenkaan ole laadittu sen ohjeiden mukaisesti.

Natura-arvioinnissa arvioitavan hankkeen vaikutusten merkittävyyttä tulisi arvioida kaksipuolaisella asteikolla: **ei merkittävää heikennystä – merkittävä heikennys**. Arvioinnista tulee yksiselitteisesti käydä ilmi aiheuttaako hanke merkittävää heikennystä Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontoarvoille vai ei.

Merkittävää heikennystä voidaan joissain tapauksissa lieventää toimenpiteillä. Arvioinnissa tulee erottaa selkeästi toisistaan hankkeen aiheuttamaa merkittävää heikennystä lieventävät toimenpiteet ja hankkeeseen olennaisesti joka tapauksessa sisältyvät toimenpiteet.

Kuivasjärven Natura-arvioinnissa luontotyyppien ja lajien osalta puhutaan merkittävästä vaikutuksesta. Oletettavasti sillä tarkoitetaan merkittävää heikennystä, mutta täysin yksiselitteistä varmuutta ei arvioinnin sanamuodoista saa. Luontotyyppien osalta sanotaan, ettei merkittävää vaikutusta aiheudu, jos tehdään lieventäviä toimia (taulukko 6). Arvioinnista ei käy siis yksiselitteisesti ilmi tarkoitetaanko näillä toimilla hankekuvaukseen kuuluvia toimia eli toimia, jotka ovat kiinteä osa hanketta, vai tarkoitetaanko niillä hankkeen aiheuttamaa merkittävää heikennystä lieventäviä toimenpiteitä. Jos toimilla tarkoitetaan jälkimmäisiä, tulee vaikutusten merkittävyys siis arvioida sekä ilman lieventäviä toimenpiteitä että lieventävien kanssa. Lisäksi Natura-arvioinnissa tulee esittää suunnitelma lieventävien toimenpiteiden vaikutusten seuraamiseksi.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan Natura-arvioinnissa on menetelmällisiä puutteita.

Käytetyt aineistot

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan Natura-arvioinnin tulee perustua ajantasaisiin ja riittäviin tietoihin alueen suojelun perusteena olevista lajeista ja luontotyypeistä (mm. asiat C-127/02, C-43/10). Natura-arvioinnin pohjaksi alueella ei ole tehty lainkaan maastokartoituksia.

Natura-arvioinnin kappaleen 5.3 mukaan Lajitietokeskuksen aineistoihin ei olisi tallennettu havaintoja Kuivasjärven Natura-alueelta tai sen lähiympäristöstä Natura-alueen suojeluperusteisista lajeista. Metsähallitus huomauttaa, että alueelle Lajitietokeskuksen aineistoon on kirjattu useita havaintoja Natura-alueen suojeluperusteena olevista lajeista (pilkkiasiipi, uivelo, mustalintu, sinisuohaukka,

¹ Mäkelä & Salo 2023. Luontovaikutukset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43. 2. korjattu painos, erityisesti s. 265-267.

nuolihaukka, kuikka, laulujoutsen). Tältä osin Natura-arvioinnissa käytetty aineisto on puutteellinen.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin

Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnin johtopäätökseen, ettei Kuivasjärven Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille aiheudu suoraa vaikutusta, koska rakentaminen ei ulotu alueelle. Kaikkien suojeluperusteluontotyyppien osalta arvioinnin mukaan vesitalouteen liittyviä vaikutuksia voidaan lieventää sijoittamalla voimajohtopylväät suon ulkopuolelle. Mistään ei kuitenkaan käy ilmi aiotaanko näin tehdä vai ei eli onko toimenpide osa hankesuunnitelmaa vai lieventääkö se hankkeesta aiheutuvaa merkittävää heikennystä.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin lintulajeihin

Edellä kuvatuista puutteista huolimatta Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnin johtopäätökseen, ettei Kuivasjärven Natura-alueen suojeluperusteena oleviin suojeluperustelintulajeihin kohdistu merkittäviä vaikutuksia johtuen Natura-alueen ja hankkeen tuotantoalueen välisestä riittävästä etäisyydestä. Sähkönsiirron osalta merkittävien vaikutusten aiheutumatta jääminen on perusteltu riittävällä tavalla, huolimatta tuotantoalueelta itään suuntautuvan VEC-sähkönsiirtovaihtoehdon läheisyydestä Natura-alueeseen nähden.

Yhteenveto

Arvioinnissa ja sen pohjana olevissa aineistoissa on edellä esiin tuotuja epävarmuuksia. Huolimatta edellä esitetyistä puutteista, Metsähallitus katsoo, ettei hanke todennäköisesti merkittävästi heikennä Kuivasjärven Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja.

Lausunnon laatimiseen ovat osallistuneet maanäytön erityisasiantuntijat Pirjo Rautiainen ja Harri Taavetti.

Raimo Itkonen

Tiimivastaava

Metsähallitus, Luontopalvelut